

Obětí koronaviru přibývá. ‚Lehčím případům se zprvu nevěnovalo dost pozornosti,‘ míní epidemiolog

irozhlas.cz, 1. 2. 2020

Přerušení leteckých spojení s Čínou, vyhlášení globálního stavu nouze, víc než 250 mrtvých a přes jedenáct tisíc potvrzených případů nákazy – taková je zatím bilance wuchanského koronaviru. Počty obětí i nakažených přitom od počátku týdne výrazně narostly. Čím to je? „V současnosti tak trochu doplácíme na to, že se z kapacitních důvodů lehčí případy zpočátku nechávaly být a řešily se hlavně ty těžké,“ říká epidemiolog Rastislav Maďar.

Analýza Wu-chan 6:00 1. února 2020

Pracovník v ochranném obleku kontroluje teplotu muže při vstupu do stanice metra v Pekingu | Foto: Carlos Garcia Rawlins | Zdroj: Reuters

Rychlost, jakou se wuchanský koronavirus šíří z ohniska v čínské provincii Chu-pej, naznačují čísla zaznamenaná během tohoto týdne.

Zatímco v pondělí počet mrtvých sotva přesáhl osmdesátku a nakažených nebyly ani 3000, v sobotu čísla vzrostla na celkem 259 mrtvých a přes 11 300 nakažených.

Nemocní koronavirem ve Wu-chanu čekají i dva dny na lékaře. Na ulici několik hodin ležela mrtvola

Číst článek

„Jde o přenosy z minulého období, kdy opatření nebyla až tak radikální jako dnes. K nákaze lidí, kteří v posledních dnech umírali, došlo týden až dva zpátky, což zhruba odpovídá dvoutýdenní inkubační době,“ vysvětluje pro iROZHLAS.cz Rastislav Maďar z Ústavu epidemiologie a ochrany veřejného zdraví Lékařské fakulty Ostravské univerzity.

Na statistice se drtivou většinou podepisují případy ze samotného města Wu-chan, kde epidemie nového koronaviru propukla. Od prvního prosincového případu se ale postupně se rozšířila do všech čínských provincií a zasáhla také zhruba dvacítka států světa – včetně Německa, Francie nebo Itálie.

Epidemiolog navíc upozorňuje, že počty mrtvých budou v dalších dnech a týdnech mnohem vyšší, těžká forma onemocnění se totiž v současnosti objevuje u zhruba 20 procent nakažených.

„Každý den se zveřejňují počty vážně a kriticky nemocných, kterých jsou desítky, a existuje předpoklad, že určitá část z nich nákaze podlehne. Případy úmrtí tedy určitě budou i nadále růst,“ říká.

Zákeřnost koronaviru

Nárůst počtu obětí a nakažených lze podle odborníka Ostravské univerzity přičíst také tomu, že se v uplynulých týdnech nevěnovalo tolik pozornosti lehkým případům – pozornost se soustředila hlavně na lidi v nemocnicích a potvrzené případy nákazy.

Wuchanský koronavirus a jeho příznaky, šíření a léčba. Jak s nebezpečnou nemocí bojovat?

Číst článek

„Teď už se ale informace o koronaviru dostávají k veřejnosti, aby se i ti s lehčí formou nákazy izolovali. Bohužel nám komplikuje situaci fakt, že se virus přenáší i v inkubační době, což se potvrdilo teprve nedávno. V současnosti tedy tak trochu doplácíme na to, že se z kapacitních důvodů lehčí případy zpočátku nechávaly být a řešily se hlavně ty těžké,“ vysvětluje Maďar.

Právě ve „snadném“ přenosu nákazy, kterou mohou šířit i lidé s minimálními nebo dokonce žádnými příznaky, podle odborníka tkví zákeřnost wuchanského koronaviru. Poukazuje přitom na případ Čiňanky, která v polovině ledna přiletěla do Německa na školení.

Mladá žena ze Šanghaje strávila v Bavorsku zhruba týden, aniž by věděla, že se stala terčem nákazy – příznaky nemoci u ní propukly až na cestě z Bavorska, kde ale mezitím stihla nakazit čtyři německé kolegy. Jeden z nich pak nákazu přenesl na dítě. „Tento případ jednoznačně ukázal, jak moc jsme zranitelní,“ tvrdí Maďar.

Podle epidemiologa je proto zcela na místě opatření zavedené Světovou zdravotnickou organizací (WHO), která ve čtvrtek vyhlásila globální stav nouze. „Hlavním důvodem tohoto vyhlášení není to, co odehrává v Číně, ale co se děje v ostatních zemích,“ prohlásil generální ředitel WHO Tedros Adhanom Ghebreyesus na čtvrteční tiskové konferenci.

I český epidemiolog označuje za nejrizikovější místa méně vyspělé země. Podotýká, že na první pohled se sice může zdát, že se to Evropy netýká, latentní ohnisko v zemích třetího světa by však vzhledem k turismu nebo mezinárodnímu obchodu bylo rizikem i pro Evropu.

Těžký průběh nákazy

S ohledem na rychlé šíření koronaviru řada států světa přistoupila k protiepidemickým opatřením – zatímco Rusko nebo Mongolsko zavírají hranice sdílené s Čínou, například Itálie vyhlásila stav nouze a ruší se i lety některých aerolinek létajících do Číny. Spojené státy v pátek kvůli epidemii nového typu koronaviru vyhlásily stav zdravotní nouze. Úřady zabrání vstupu do země cizincům, kteří v posledních 14 dnech navštívili Čínu.

Dalšímu šíření se však snaží striktními opatřeními bránit především samotný Peking, který uvalil karanténu na více než 50 milionů lidí v provincii Chu-pej, z jejíž metropole Wu-chanu se virus – zřejmě ze zvířecího trhu – rozšířil.

Zatímco se státy snaží stavět epidemii bariéry, odborníci ze všech koutů světa pracují na vývoji vakcíny a snaží se o wuchanském koronaviru zjistit co nejvíce informací. Ty mimo jiné přinesla i studie, kterou ve čtvrtek zveřejnil odborný časopis The Lancet .

Studie vychází z analýzy zdravotního stavu celkem 99 pacientů s potvrzeným koronavirem, které mezi 1. a 20. lednem přijala nemocnice Jinyintan ve Wu-chanu. Lékaři se zaměřili především na příznaky a průběh nemoci.

VIDEO: Zdravý respekt je potřeba, ale ne až takovýto strach, říká ke koronaviru hlavní hygienička

Číst článek

Jak uvádějí závěry studie, celkem 82 z nich mělo horečku, 81 kašel, 31 těchto pacientů trpělo dušností, 11 bolestí svalů, osm bolestí hlavy a jen pět bolestí v krku. Všech 99 pak mělo zánět plic. Ten postihuje plicní sklípky, které jsou za normálních okolností naplněné vzduchem, v důsledku zánětu se ale začnou plnit tekutinou, což brání vstupu kyslíku do organismu.

Studie rovněž detailněji popisuje dva případy úmrtí – v obou šlo o kuřáky, jejichž plíce byly oslabené. Prvním byl 61letý muž, který trpěl těžkým zápallem plic už při příjezdu do nemocnice. Přestože byl připojen na dýchací přístroj, jeho plíce selhaly a srdce mu přestalo bít. Jedenáct dní po příjezdu do nemocnice zemřel.

Syndromem akutní respirační tísně trpěl druhý pacient ve věku 69 let, byl proto připojen na pumpu pro mimotělní oběh ECMO (extra-corporeal membrane oxygenation), která dokáže z

velké části nahradit funkci plic i srdce. Ani to ale nestačilo. Zemřel na těžký zápal plic a septický šok poté, co mu prudce klesl krevní tlak.

„Lze předpokládat, že se tito lidé dostali k péči pozdě. V tamních nemocnicích je velký tlak pacientů, kterým v případě starších a chronicky nemocných může jít o život, dýchacích přístrojů je ale velice omezený počet. Takovouto krizovou situaci by však nezvládla žádná nemocnice na světě,“ komentuje případy úmrtí popsané v časopise The Lancet epidemiolog Ostravské univerzity.

Podle studie bylo pacientům průměrně 56 let, v 67 případech šlo o muže a 47 z celkových 99 pacientů pracovalo na zvířecím trhu ve Wu-chanu, který je mnoha odborníky považován za ohnisko koronaviru. Deset procent těchto pacientů na nákazu zemřelo – to nicméně neodpovídá skutečné míře úmrtnosti koronaviru, která se podle odborníků pohybuje kolem dvou až čtyř procent.

Přísnost je na místě

Zatímco ještě před měsícem a půl byl virus s označením 2019-nCoV pro odborníky zcela neznámý, informace o něm poměrně rychle přibývají.

„Biologická zbraň z tajné laboratoře.“ Šíření koronaviru se stává živnou půdou pro konspirace

Číst článek

„Byl analyzován za pouhé čtyři týdny včetně jeho kompletní genetické informace. To urychlilo především vytvoření diagnostického testu, který je – zejména v době chřipkové sezony – klíčový pro zabránění paniky, ale i také proto, aby se případy co nejdříve izolovaly a nenakazily ostatní,“ podotýká Maďar s tím, že v případě SARS analýza a izolace viru trvala zhruba sedm měsíců.

Důležité je podle něj také to, že virus zatím zůstává konzistentní a zároveň homogenní – nejeví tedy známky toho, že by v budoucnu mutoval. Řada informací ale k dispozici stále není.

„Podle dosavadních poznatků se virus přenáší prostřednictvím úst, nosu a pravděpodobně také oční sliznicí, na druhou stranu stále nevíme, jestli se nepřenáší pohlavním stykem nebo se například nevyklučuje stolicí odpadních vod, což by zhoršilo možnost šíření. Některá další fakta tedy stále chybí,“ dodává.

Epidemiolog zároveň vyzdvihuje úsilí čínských úřadů, které ve snaze zabránit šíření koronaviru přikročily ke skutečně striktním opatřením. Jen velmi malý počet zemí by se podle něj dokázal zachovat takto radikálně. Čína tak nastavila vysokou laťku i pro budoucí protiepidemická opatření. Na druhou stranu ale podotýká, že při dodržování preventivních pravidel zejména na tržištích, jakým je to ve Wu-chanu, by k vypuknutí epidemie nemuselo vůbec dojít.

S přibývajícím počtem lidí, kteří se koronavirem nakazili nebo mu podlehl, jsou ale přísná opatření na místě, upozorňuje odborník. „Z mého pohledu je lepší na pár týdnů zavést přísná opatření a zastavit to dřív, než být benevolentní a čekat na důkazy, které mohou chybět ještě nějakou dobu.“

Eliška Kubátová

Autor: Eliška Kubátová

Zdroj: https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/koronavirus-cina-wu-chan-epidemie-priznaky-sireni_2002010600_eku